

RESMİ BELGENİN DÜZENLENMESİNDE YALAN BEYAN SUÇU

Perjury in Organized Crime Official Document

Arş. Gör. Enes KÖKEN¹

ÖZET

Resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçu Türk Ceza Kanunu'nun İkinci Kitabının, "Topluma Karşı Suçlar" başlıklı üçüncü kısmının, "Kamu Güvenine Karşı Suçlar" başlıklı dördüncü bölümünde düzenlenmiştir.

Makalemizde, TCK m. 206'da düzenlenen "*resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan*" suçu detaylı şekilde açıklanacaktır. Bu suçun özellikleri, korunan hukuksal yarar, mağdurun ve failin kim olduğu, manevi unsur ve suçun özel görünüş şekilleri kapsamında değerlendirmeler yapılacaktır. Bu açıklamalar yapılırken doktrindeki tartışmalara yer vermeye çalışacağız.

Bu suç tipi ile alakalı çalışmamızı yaparken kaynak noktasında (özellikle makale) sıkıntı çektik. Uygulamada çok sık karşılaşılan bu suç tipi ile alakalı yazarların çalışma yapmasını bekliyoruz.

Anahtar Kelimeler: Kamu Görevlisi, Resmi Belge, Sahte Belge, Özel Belge, Yalan Beyan.

ABSTRACT

Organized crime misrepresentation in the official document of the Turkish Penal Code, "Crimes Against Society entitled" the third part, "Crimes against public trust" is arranged in the fourth section entitled.

In our article, Art. Turkish Penal Code at 206 "misrepresentation in the regulation of official documents" crimes will be explained in detail. The features of this crime, the protected legal interest, who is the victim and the perpetrator, the evaluation will be made under the mental element of the offense and the special cases. These statements will try to place the debate in doctrine while.

While our work in the relevant source point with this type of crime (particularly article), we suffer. In practice, we expect to do very common operation of this type of crime-related authors.

Keywords: Public Servant, Official Document, Forget Document, Private Document, False Pretenses.

◆◆◆◆

---

¹ Kırıkkale Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi. kueneskoken@hotmail.com

I. GİRİŞ

Resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçu TCK madde 206'da düzenlenmiştir. Maddeye göre; *“Bir resmi belgeyi düzenlemek yetkisine sahip olan kamu görevlisine yalan beyanda bulunan kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.”*

Bu suç tipi 765 sayılı TCK'nın çeşitli hükümlerinde düzenlenmiş idi.

765 sy TCK m. 343: *“Her kim resmi bir varaka tanzimi esnasında kendisinin veya başkasının hüviyet ve sıfatı yahut mezkûr varaka ile sıhhati ispat olunacak sair ahval hakkında memurine karşı yalan beyanatta bulunursa bundan dolayı umumi veya hususi bir zarar husule geldiği taktirde üç aydan bir seneye kadar hapis cezasıyla cezalandırılır.”*²

765 sy TCK m. 351: *“(Değişik: 21.1.1983 – 2787/13 md.) Bir kimse hüviyet cüzdanı, nüfus tezkeresi, ruhsatname veya pasaport almak maksadıyla bu evrakta kendi isim ve şöhret veya sıfatını sahte olarak dercettirir veyahut şahadet etmek suretiyle bu yolda evrak almak filinde başkasının cürüm ortağı olursa altı aydan iki yıla kadar hapis ve beşbin liradan otuzbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.”*

765 sy TCK m. 353: *“(Değişik: 21.2.1983 – 2787/15 md.) Zabitanın teftişine tabi defter tutmaya veya kendi sanat ve mesleğinin muamelatına dair zabıta-ya malumat vermeye mecbur olanlardan bu defterlerde sahtekârlık eden veya yanlış malumat veren veya sahte tarih koyan üç aydan bir yıla kadar hapis ve beşbin liradan otuzbin liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.”*

765 sy TCK m. 528: *“Bir memura vazifesini yaptığı sırada isim veya şöhret veya sıfat ve sanatını ve mesken ve ikametgâhını veya doğduğu yeri yahut sair şahsi evsafını beyandan imtina eden şahıs otuz liraya kadar hafif para cezayı nakdiye mahkûm olur. Ve eğer hakikat hilafında beyanatta bulunursa bir aya kadar hafif hapis cezasıyla cezalandırılır.”*

Madde 206'nın gerekçesi ise şu şekildedir: *“Madde, doktrinde “fikri sahtecilik olarak adlandırılan bir suç tipini düzenlenmektedir. Kişi, kendi beyanıyla, sahte bir resmi belgenin düzenlenmesine neden olmak hakkında sahip değildir. Kişinin açıklamaları üzerine düzenlenen resmi belgenin bu beyanın doğruluğunu ispat edici bir güce sahip olması suçun oluşması için gereklidir. Aksi takdirde düzenlenen belge, yapılan beyanın doğruluğunu ispat edemeyeceğinden, kişi kendi beyanı ile böyle bir belgenin düzenlenmesine etmen olmuş sayılmaz ve*

---

² ERMAN, Sahir; Ceza Hukuku Özel Bölüm, İstanbul, 1992, s. 485.

kendisinin bu madde uyarınca cezalandırılmasının neden ve hikmeti kalmaz. O halde bakılacak husus şudur: Beyanın doğruluğu düzenlenen resmi belgeyi ispat edecek ise, madde uygulanacaktır; buna karşılık beyanı alan memur, beyanın doğruluğunu tahkik edip, buna kanaat getirdikten sonra resmi belgeyi düzenlemek durumunda ise yani resmi belge sadece kişinin beyanı üzerine değil de, memurca yapılacak inceleme sonucuna göre meydana getirilmekte ise, bu maddedeki suç oluşmaz. Nitekim, kişiyi çok geniş bir surette “doğruyu söylemek”le yükümleyen İtalyan Ceza Kanununun 483. Maddesi de aynı esası kabul etmiş ve İtalyan Yargıtayının yerleşmiş içtihadı da bun yönde olmuştur.

Bu nedenle, gümrük muayene memuruna, belirli bir malı ithal veya ihraç edeceği yolunda yalan beyanda bulunan kişi, bu maddedeki suçu işlemiş olmaz; zira beyanı alan gümrük muayene memuru sırf bu beyanla yetinmeyip, beyanın doğruluğunu incelemekle yükümlüdür.

Resmi belge ile doğruluğu ispat edilecek olayların ne olduğu, belgenin niteliğine göre belirir.

Hâkime, değişik olaylar karşısında, yalan beyanın niteliğine göre temel cezayı belirlemek bakımından taktir yetkisi sağlamak maksadıyla maddedeki ceza üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası olarak saptanmıştır”³.

Resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyanda bulunma suçu, TCK m. 204/2’de⁴ düzenlenen kamu görevlisinin resmi belgede fikri sahteciliğine benzetilmektedir. Bu iki suç tipinin ortak özelliği resmi belgenin içerik olarak gerçek durumu yansıtmamasıdır. Buna karşılık, fikri sahtecilikte, söz konusu sahtecilik bizzat kamu görevlisi tarafından gerçekleştirildiği halde, 206. madde de üçüncü bir kişi tarafından icra edilmektedir⁵. Gerekçede, “... doktrinde “fikri sahtecilik” olarak adlandırılan bir suç tipi düzenlenmektedir” denmekte ise de, 206. madde de fikri sahtecilik söz konusu değildir. Fikri sahtecilik, madde 204/2’de yer almakta olup kamu görevlisinin gerçeğe aykırı belge düzenlemesidir⁶. Bundan dolayı, gerekçedeki bu ifade kanaatimizce yerinde değildir.

---

³ ÖZGENÇ, İzzet; Türk Ceza Kanunu Şerhi, 2. Baskı, Ankara, 2005, s. 953-954.

⁴ TCK m. 204/2: “Görevi gereği düzenlemeye yetkili olduğu resmi bir belgeyi sahte olarak düzenleyen, gerçek bir resmi belgeyi başkalarını aldatacak şekilde değiştiren, gerçeğe aykırı olarak belge düzenleyen veya sahte resmi belgeyi kullanan kamu görevlisi üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”

⁵ TEZCAN/ERDEM/ÖNOK; Ceza Özel Hukuku, 11. Baskı, Ankara, 2014, s. 769.

⁶ ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA; Ceza Hukuku Özel Hükümler, 13. Baskı, Ankara, 2013, s. 673-674.

II. SUÇLA KORUNAN HUKUKİ YARAR

Resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçu ile korunan hukuki değer kamu düzenidir. Çünkü, yalan beyan sonucu oluşturulan sahte resmi belge nedeniyle, resmi belgenin doğruluğuna karşı toplumda var olan güven duygusu zedelenecektir. Belirtilen zararlı sonucun meydana gelmemesi bakımından bu suç tipi yaratılmıştır⁷. Başka bir ifade ile, belge kişinin doğru beyanda bulunmaması nedeniyle gerçeğe aykırı olduğundan belgede sahtecilik eylemi oluşmaktadır. Bundan dolayı, korunan hukuki değer kamu düzenidir⁸.

Madde 206 resmi bir belgenin düzenlenmesine neden olacak şekilde yalan beyanda bulunmayı yasaklamıştır. Suçun hukuki niteliğinin yalan tanıklık olduğu da doktrinde ileri sürülmüştür⁹. Ancak, suçu oluşturan yalan beyanın bir takım hukuki işlemlere temel esas alınması ve kanıt niteliğinin bulunmasından dolayı, yalan beyan ile sahte belge meydana getirilmektedir. Bundan dolayı, bu suç aslında madde 204/2'de yer alan resmi belgede sahtecilik suçunun bir çeşididir¹⁰.

III. MADDİ UNSUR

A. SUÇUN KONUSU

Suçun konusu failin *yalan* beyanına dayanarak kamu görevlisinin düzenlediği ve beyanın doğruluğunu ispat edici bir gücü olan resmi bir belgedir¹¹. *Yalan*, “aldatmak amacıyla bilerek ve gerçeğe aykırı olarak söylenen söz, gerçek olmayan, asılsız, uydurma” demektir¹².

Kişinin beyanı sonucu sahte resmi bir belgenin düzenlenmesi kanun koyucu tarafından yasaklanmıştır. Suçun oluşması için kişinin yapmış olduğu açıklamalar üzerine düzenlenen resmi belgenin bu beyanın doğruluğunu ispat edici güce sahip olması gerekir. Aksi halde, düzenlenen belge yapılan beyanın doğruluğunu ispat edemeyeceğinden dolayı kişi kendi beyanı ile resmi bir belgenin düzenlenmesine neden olmuş kabul edilemez. Beyanın doğruluğu düzenlenen resmi belge ile ispat edilecek ise madde 206 uygulanacaktır. An-

---

⁷ ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 5. baskı, Ankara, 2013, s. 781.

⁸ NECATİ, Meran; Sahtecilik – Malvarlığı – Bilişim Suçları İle Ekonomi ve Ticaret Alanında Suçlar, 2. Baskı, Ankara, 2008, s. 448.

⁹ YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ; Türk Ceza Kanunu, Cilt 5, 2. Baskı, Ankara, 2014, s. 6308.

¹⁰ YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ; s. 6308.

¹¹ EŞEN, Sinan; Malvarlığına Karşı Suçlar Belgelerde Sahtecilik ve Bilişim Alanında Suçlar, Eylül, 2007, s. 532.

¹² www.tdk.gov.tr

cak, gerekçede de belirtildiği üzere, beyanı alan memur, beyanın doğruluğunu araştırıp, buna kanaat getirdikten sonra resmi belgeyi düzenlemek durumunda ise yani resmi belge sadece kişinin beyanı üzerine değil de kamu görevlisi tarafından yapılacak inceleme sonucuna göre meydana getirilmekte ise, madde 206'da düzenlenen suç oluşmayacaktır¹³.

B. FAİL

TCK'da suçun faili olabilecek kişiler hakkında herhangi özellik aranmamıştır. Bu suçun faili herkes olabilir. Özgü suç olarak düzenlenmemiştir¹⁴. Ancak, Tezcan/Erdem/Önok'a göre, kamu görevlisi bu suçu görevinden dolayı işleyemez. Aksi halde 206. madde de yer alan suç değil, madde 204/2'de yer alan fikri sahtecilik suçu oluşacaktır¹⁵. Biz yazarların görüşüne katılmıyoruz. Çünkü, bir memur düzenlemiş olduğu sahte belgeyi, yalan beyan olarak başka bir memura pekâlâ verebilir. Buna karşılık, kamu görevlisi bir başka kişinin fiiline iştirak ederek bu suçu işleyebileceği gibi kişisel sebeplerden dolayı da bu suçun faili olabilir¹⁶. Örnek verecek olursak, babası hakkında kesinleşen icra takibinden dolayı haciz için gelen kamu görevlisine gerçeğe aykırı olarak borçlunun taşındığını beyan etmesi durumunda, görevi ile işlenen suç arasında bağlantı bulunmadığından burada kamu görevlisi *resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan* suçunu işlemiş olacaktır¹⁷.

Yalan beyanda bulunduğu esnada beyanın yapıldığı kamu görevlisinin resmi belgeyi düzenlemeye yetkili olması gerekir. Madde metninde "resmi belgeyi düzenlemek yetkisine sahip olan kamu görevlisi" ifadesine yer verildiği için kamu görevlisi resmi belgeyi düzenlemeye yetkili değil ise bu suç oluşmayacaktır¹⁸.

Önemle ifade etmek gerekir ki, yalan beyanda bulunan kişi tanık olursa ve yalan açıklama, başlamış bir soruşturma kapsamında ve tanık dinlemeye yetkili kişiler karşısında gerçekleşirse, bu takdirde TCK m. 272'de yer alan yalan tanıklık suçu gündeme gelecektir¹⁹.

---

¹³ MERAN; s. 449; Bkz. TCK madde 206 gerekçesi.

¹⁴ TAŞDEMİR, Kubilay; Belgelerde Sahtecilik Suçları, Ankara, 2013, s. 410.

¹⁵ TEZCAN/ERDEM/ÖNOK; s. 769.

¹⁶ MALKOÇ, İsmail; Sahtecilik Suçları ve Mala Karşı Suçlar, Ankara, 1990, s. 24.

¹⁷ BAKICI, Sedat/YALVAÇ, Gürsel; Ceza Hukuku Özel Hükümleri, 2. Baskı, Ankara, 2008, s. 1028.

¹⁸ ESEN; s. 532.

¹⁹ TOROSLU, Nevzat; Ceza Hukuku Özel Kısım, Ankara, 2013, s. 239; Aynı yönde bkz., GÖKÇEN, Ahmet; Belgede Sahtecilik Suçları, Ankara, 2013, s. 412.

C. MAĞDUR

Artuk/Gökçen/Yenidünya'ya göre, suçun mağduru toplumu oluşturan herkestir²⁰. Kanaatimizce, yazarların görüşü isabetlidir. Çünkü, yukarıda belirttiğimiz üzere suçla korunan hukuki yarar kamu düzenidir. Bundan dolayı, suçun mağdurunu *toplum* olarak belirtmek yerinde olacaktır. Buna karşılık, Meran'a göre, suçun mağduru yoktur. Suçtan zarar gören ise toplumdur²¹.

D. HAREKET

Resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçu, failin resmi bir belgeyi düzenlemeye yetkili olan kamu görevlisine yalan beyanda bulunması şeklinde işlenmektedir²². Ayrıca, bir zararın oluşması aranmamaktadır²³. Bundan dolayı, TCK m. 206'nın sırf hareket (neticesiz/şekli/neticesi harekete bitişik) suçu olduğu kabul edilmelidir. Bununla birlikte, bir görüşe göre de, resmi bir belgenin düzenlenmesine esas teşkil edecek şekilde yalan beyanda bulunulması halinde kamu güvenliği bozulmakta ve dolayısıyla toplumsal bir zarar meydana gelmektedir²⁴.

Yalan, sözlük anlamı olarak; *“aldatmak amacıyla bilerek ve gerçeğe aykırı olarak söylenen söz, gerçek olmayan, asılsız, uydurma”* manalarına gelmektedir. *Beyan* ise, *“söyleme, bildirme”* anlamına gelmektedir²⁵.

765 sayılı TCK'da gerçeğe aykırı beyanın *“resmi belgenin düzenlenmesi sırasında”* gerçekleşmesi gerektiğini belirttiği halde, yeni TCK'da bu şekilde bir açıklamaya yer verilmemiştir. Ancak, TCK m. 206'da suçun faili olan kamu görevlisinin *“bir resmi belgeyi düzenlemek yetkisine sahip olması”* gerektiğinden bahsedildiği için, yeni TCK açısından da yalan beyanın resmi belgenin düzenlendiği sırada gerçekleşmesi koşulu arandığı sonucu çıkmaktadır²⁶. Buna paralel olarak, TCK m. 206'nın başlığında *“resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan”* ifadesine yer verilmiş olmasından dolayı söz konusu beyanın mutlaka resmi belgenin düzenlenmesi anında gerçekleşmiş olması gerekmektedir²⁷. Ayrıca, yalan beyanın *“kamu görevlisine”*²⁸ yapılmış olması ve bu kamu görev-

---

²⁰ ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA; s. 679.

²¹ MERAN; s. 449.

²² SOYASLAN, Doğan; Ceza Hukuku Özel Hükümler, 10. Baskı, Ankara, 2014, s. 520.

²³ MERAN; s. 453.

²⁴ YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ; s. 6308.

²⁵ www.tdk.gov.tr, 16/06/2016.

²⁶ BAKICI/YALVAÇ; s.1029.

²⁷ ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAKSIZ/TEPE; s. 782.

²⁸ TCK m. 6/1-c: “Kamu görevlisi deyiminden; kamusal faaliyetin yürütülmesine atama veya

lisinin de “*resmi belge düzenlemeye yetkili olması*” gerekir. Diğer bir ifade ile, salt kamu görevlisine yalan beyanda bulunulması suç teşkil etmemektedir²⁹. Ayrıca, yalan beyanda bulunmanın özel kanunlarda suç olarak düzenlenmemiş olması gerekir. Aksi halde, TCK m. 206 değil, ilgili özel kanun hükümleri uygulanacaktır³⁰.

Resmi belgenin tanımı ve unsurları TCK m. 204’te ifade edilmiştir. Kısaca resmi belge, kamu görevlisinin görevi gereği düzenlediği belgedir³¹. Özel belgenin düzenlenmesi sırasında yalan beyanda bulunulması halinde bu suç oluşmayacaktır³². Ancak, yalan beyan özel belge ile gerçekleştirilebilir. Bu husus içtimalı bahsinde ayrıca incelenecektir.

Yalan beyan üzerine düzenlenen belgenin imza veya diğer herhangi bir unsurdanda eksiklik olmaması gerekir. Eğer resmi belgenin unsurlarında eksiklik varsa yalan beyan olsa dahi TCK m. 206’da düzenlenen suç tipi oluşmayacaktır³³.

765 sayılı TCK m. 343’te yalan beyanın “*hüviyet ve sıfat*” veya “*söz konusu varaka ile ispatlanabilen diğer durumlar hakkında*” olması gerektiği ifade edilmiş iken³⁴; yeni TCK m. 206’da, sadece “*yalan beyanda bulunma*” ifadesine yer verilmiştir. Bundan dolayı, 765 sayılı TCK’nın daha lehe olduğu belirtilebilir³⁵. Bu hükme göre, kamu görevlisine yalan beyanda bulunan kişinin cezalandırılabilmesi için bu beyanın yer aldığı resmi belgenin bu durumun gerçeğe uygunluğunu ispatlamaya yönelik olması gerekir. Yalan beyanın belgeyi düzenlemekle yetkili kamu görevlisine yapılması gereklidir³⁶. Buradaki yalan beyan yazılı veya sözlü açıklama şeklinde olabilir. Diğer bir ifade ile, failin belgeyi düzenleyen kamu görevlisine gerçek dışı bir takım açıklamalarda bulunması gerekir. Burada fail, resmi belgenin düzenlenmesine kendi beyanı ile katılmaktadır. Ayrıca, bulunulduğu anda gerçeğe uygun olan beyanın, sonrada herhangi bir sebeple yanlış hale gelmesi durumunda bu suç oluşmaz³⁷. Dolayısıyla burada

---

seçilme yoluyla ya da herhangi bir surette sürekli, süreli veya geçici olarak katılan kişi,”

²⁹ TEZCAN/ERDEM/ÖNOK; s. 770.

³⁰ “5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu’nun 68/1-c maddesinde; “Mülki idare amirince bu Kanunun 50. Maddesinde belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen kişilere 250 YTL, gerçeğe aykırı beyanda bulunanlara 500 YTL idari para cezası verilir.”

³¹ İTİŞGEN, Rezzan; “*Resmi Belgede Sahtecilik Suçu*”, Terazi Aylık Hukuk Dergisi, C. 8, S. 84, Ağustos, 2013, s. 53.

³² YURTCAN, Erdener; Yargıtay Kararları Işığında Sahtecilik Suçları, İstanbul, 2009, s. 101.

³³ TAŞDEMİR; s. 411.

³⁴ ERMAN, Sahir; Sahtekârlık Cürümleri, 3. Baskı, İstanbul, 1970, s. 445.

³⁵ ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAĞIZ/TEPE; s. 782.

³⁶ “yalan beyanda bulunma suçunun oluşabilmesi için, sanığın resmi belgeyi düzenleme yetkisine sahip kamu görevlisi bulunması gereklidir.” 11. CD, 259.2007, 6660/5847.

³⁷ Yargıtay 6. CD, 26.2.2004, 22244/12046.

esas alınan kriter kamu görevlisinin resmi belgeyi düzenlediği andır.

Bu suç tipiyle alakalı Kabahatler Kanunu'nda benzer bir düzenleme mevcuttur ve çok sık şekilde karıştırılmaktadır. KK m. 40'a göre; "(1) Görevle bağlantılı olarak sorulması halinde kamu görevlisine kimliği veya adresiyle ilgili bilgi vermekten kaçınan veya gerçeğe aykırı beyanda bulunan kişiye, bu görevli tarafından elli Türk Lirası idari para cezası verilir." Söz konusu kabahatten anlaşılacağı üzere, kamu görevlisinin göreviyle bağlantılı şekilde kimliğini sorması üzerine, bu bilgiyi vermeyen veya sahte bilgi veren failin davranışı TCK m. 206 kapsamına değil, KK m. 40 kapsamında "kimliği bildirmeme" kabahati kapsamına girer³⁸.

Resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçunun oluşabilmesi için açıklamanın gerçek dışı olması ve belgenin delil gücünün bu beyana dayanması gerekir. Bundan dolayı, o resmi belge ile ispatı gerekmeyen olgulara ilişkin yalan beyanda bulunulduğu takdirde bu suç meydana gelmez³⁹. Bunun yanında, belgenin gerçeği yansıtmaması failin beyanlarına dayanması gerekir. Önemle belirtmek gerekir ki, belgeyi düzenleyen kamu görevlisi, failin yapmış olduğu açıklamanın gerçeğe uygun olup olmadığı hususunu araştırma yükümlülüğü altında ise, TCK m. 206'da düzenlenen suç tipi oluşmayacaktır⁴⁰.

Yargıtay, babasının ölümünden sonra geçersiz kalan vekâletname ile SSK'dan maaş almaya devam eden⁴¹ veya kendisi yerine başkasını sınava sokan kişinin TCK m. 206'da yer alan suç işlediğini belirtmiştir⁴².

Suçun meydana gelebilmesi *yalan beyanda bulunulmasına* bağlıdır. Failin başka bir hareketi yalan beyan olarak algılanarak belge düzenlenmesi halinde bu suç oluşmayacaktır. Örnek vermek gerekir ise, fail şüphe üzerine yakalandığında gerçek ismini söylemesine rağmen üzerinden sahte kimlik çıkması ve kolluğun bu iki isme göre tutanak düzenlemesi durumunda TCK m. 206'da yer alan suç oluşmayacaktır⁴³.

Kişinin gerçeğe uygun şekilde beyanda bulunmasına rağmen kamu görevlisi bu beyanı gerçeğe aykırı şekilde kayda geçerse, burada TCK m. 206 değil, TCK m. 204/2'de yer alan suçun olduğu ifade edilebilir⁴⁴.

---

³⁸ ARTUK/GÖKÇEN/YENİDÜNYA; s. 676.

³⁹ GÜNDÜZ/GÜLTAŞ; s. 139.

⁴⁰ DONAY, Süheyl; Türk Ceza Kanunu Şerhi, 2013, s. 301.

⁴¹ Yargıtay 6. CD, 29.05.1995, 4233/5645.

⁴² Yargıtay 6. CD, 27.6.1995, 7465/7620; Yargıtay 11. CD, 27.2.2008, 3130/1104.

⁴³ 11. CD, 25.9.2007, 6660/5847.

⁴⁴ TOROSLU; s. 237.

IV. MANEVİ UNSUR

Resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçu kasten işlenebilen bir suçtur⁴⁵. Fail bilerek ve isteyerek yalan açıklamada bulunmalı, muhatabının kamu görevlisi olduğunu ve bir evrak düzenleneceğini bilmelidir⁴⁶. Fail sahte olduğunu bilmediği bir belgeyi kullanırsa kasten hareket etmeyeceğinden dolayı suçun manevi unsuru gerçekleşmemiş olacaktır⁴⁷. Ayrıca, suçun olası kastla da işlenmesi mümkündür. Bu suçun taksirli hali ise TCK'da düzenlenmemiştir.

İşlediği suç sebebiyle kendisi hakkında yapılan soruşturma ve kovuşturmayı engellemek amacıyla başkasına ait kimlik veya kimlik bilgilerini kullanan kişi TCK m. 268'de düzenlenen iftira suçundan sorumluluğu doğacaktır⁴⁸.

V. DAHA AZ CEZAYI GEREKTİREN NİTELİKLİ HAL

TCK m. 211'e göre; "(1) Bir hukuki ilişkiye dayanan alacağın ispatı veya gerçek bir durumun belgelenmesi amacıyla belgede sahtecilik suçunun işlenmesi halinde, verilecek ceza, yarısı oranında indirilir." Madde de belgede sahtecilik suçundan bahsedildiği için, bu hükümden resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçunu işleyen kişinin yararlanıp yararlanamayacağı hususunda kanunda boşluk vardır.

Artuk/Gökçen/Yenidünya'ya göre, TCK m. 211'in bu suç bakımından uygulama olanağı yoktur⁴⁹.

Gündüz/Gültaş'a göre ise, TCK m. 211 bu suç bakımından uygulanabilir⁵⁰. Ancak, kanaatimizce bu görüş isabetli değildir. Her ne kadar kanunda açıklık olmasa dahi, TCK m. 211'de gerçek bir durumun belgelenmesi arandığı için, dolaylı olarak TCK m. 206 açısından uygulanamayacağı sonucu çıkmaktadır.

VI. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ ŞEKİLLERİ

A. TEŞEBBÜS

Bu suça teşebbüsün mümkün olup olmadığı hususunu izah etmeden önce cevaplanması gereken önemli bir soru vardır. Suçun tamamlanması için resmi belgeyi düzenleme yetkisine sahip kamu görevlisine yalan beyanda bulunul-

---

⁴⁵ ERMAN; Sahtekârlık, s. 446.

⁴⁶ SOYASLAN; s. 521.

⁴⁷ POLAT, Halil; Uygulamada En Çok Karşılaşılan Suçlar, Ankara, s. 742.

⁴⁸ TEZCAN/ERDEM/ÖNOK; s. 771.

⁴⁹ ARTUK/GÖKÇEN/YENİDÜNYA; s. 679; Aynı yönde bkz. TAŞDEMİR; s. 417; Bkz. TEZCAN/ERDEM/ÖNOK; s. 771; Bkz., GÖKÇEN; s. 413.

⁵⁰ GÜNDÜZ/GÜLTAŞ; s. 139.

ması yeterli midir? Yoksa bu beyanın kamu görevlisi tarafından ayrıca resmi belgeye geçirilmiş olması gerekir mi? Madde de kamu görevlisine “*yalan beyanda bulunmak*” ifadesi yer aldığı için, suçun tamamlanabilmesi bakımından kamu görevlisine yalan beyanda bulunmak yeterlidir, ayrıca bu yalan beyanın resmi belgeye geçirilmiş olması gerekmez. Buradan anlaşılacağı üzere, kamu görevlisi resmi belgeyi düzenlememiş olsa dahi kendisine yalan beyanda bulunmuş ise suç tamamlanmıştır, yani fail tamamlanmış resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçundan cezai sorumluluğu doğmuştur⁵¹. Doktrinde, görüşümüzün aksini savunan yazarlar da mevcuttur. Yaşar/Gökcan/Artuç’a göre, maddede “*yalan beyanla*” birlikte “*resmi belge düzenleme*” öğelerinin de yer alması nedeniyle, suçun tamamlanması için her iki unsurun birlikte gerçekleşmesi gerekir⁵². Ancak, yukarıda da ifade ettiğimiz gibi biz bu görüşü isabetli bulmuyoruz. Çünkü, maddede “*resmi belgeyi düzenlemek yetkisine sahip olan kamu görevlisine...*” ifadesi yer almaktadır. Bu ifadenin “*resmi belge düzenlemek*” şeklinde değerlendirilmemesi kanaatindeyiz. Bundan dolayı, yukarıda belirttiğimiz görüşü isabetli bulmuyoruz. Aslında bu tartışmanın kaynağı madde başlığı ile içeriğinin farklı yorumlanmasından doğmaktadır. Madde başlığında “*resmi belgenin düzenlenmesinde ...*” ifadesi yer alırken, madde içeriğinde “*bir resmi belgeyi düzenlemek ...*” ifadesi yer aldığı için farklı görüşler ortaya çıkmıştır. Kanaatimizce, yapılan bu tartışmaların önüne geçmek için kanunda şu şekilde bir değişiklik yapılması isabetli olacaktır: “*Bir resmi belgeyi düzenleme yetkisine sahip olan kamu görevlisine yalan beyanda bulunarak resmi belge düzenlenmesine sebep olan kişi... cezalandırılır.*”

Yalan beyanın sözlü veya yazılı olabileceğine önceki başlıklarda değindik. Bu yalan beyan mutlaka sözlü olarak değil yazılı şekilde de gerçekleşebilecektir. Ancak, burada cevaplanması gereken önemli bir soru daha vardır. Acaba yalan beyan sözlü şekilde ifade edilmesi üzerine düzenlenen resmi belgenin daha sonra fail tarafından inkâr edilmesi halinde nasıl bir değerlendirme yapılacaktır? Burada şüpheden sanık yararlanır ilkesi işletebilecek midir? Kanaatimizce, sözlü şekilde gerçekleşen yalan beyanın inkâr edilmesi halinde şüpheden sanık yararlanır ilkesi gereği sanığın beraat etmesi gerekir. Buradaki düşüncemizi ispat kuralları çerçevesinde değerlendirdik, ancak ispat hususunu bir kenara bırakacak olursak suçun oluşmasına bir engel bulunmamaktadır. Dolayısıyla burada ortaya çıkan sonuç, sözlü şekilde gerçekleşen bu suça teşebbüs ispat zorluğundan dolayı mümkün gözükmemektedir. Madde gerekçesi de görüşümüzü desteklemektedir. Ancak, yazılı şekilde gerçekleşen yalan beyanın kısım-

---

⁵¹ TEZCAN/ERDEM/ÖNOK; s. 772; Aynı yönde bkz., GÖKÇEN; s. 415.

⁵² YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ; s. 6311.

lara bölünebildiği takdirde⁵³ veya beyanın kamu görevlisine gönderilmesi için bir araç kullanılmış ise bu suça teşebbüs mümkün hale gelecektir.

Gerekçeye göre, *resmi belge sadece kişinin beyanı üzerine değil de, memurca yapılacak inceleme sonucuna göre meydana getirilmekte ise bu maddedeki suç oluşmaz*. Bu durumda cevaplandırılması gereken bir soru daha karşımıza çıkmaktadır. Acaba, failin yalan beyanı, kamu görevlisi tarafından yapılan inceleme sonucu tespit edilmiş ise failin sorumluluğu doğacak mıdır? Yoksa işlenemez suç hükümleri mi uygulanmalıdır? Kanaatimizce, bu husus tartışmalı olmakla birlikte, bu durumda işlenemez suçtan ve teşebbüsten bahsedilemez. Çünkü, bu suçun sırf hareket (şekli/neticesiz/neticesi harekete bitişik) suç olduğunu yukarıda belirtmiştik. Sırf hareket suçlarına kural olarak teşebbüs mümkün olmadığından dolayı soruya olumsuz cevap verilmelidir. İstisna olarak, ancak hareketler kısımlara bölünebildiği hallerde teşebbüs mümkündür. Örnek olarak, yazılı şekilde hazırlanan yalan beyanın kargoyla gönderilmesi sırasında yolda kaybolması verilebilir. Doktrinde görüşümüzün aksini savunan yazarlar mevcuttur⁵⁴. Bu görüşler ise, dayanak olarak gerekçeyi esas almaktadırlar. Gerekçenin bağlayıcı olmadığını belirtmek isteriz. Gerekçeye göre esas alınması gereken kriter, düzenlenen resmi belgenin memur tarafından incelenip incelenmeyeceğidir.

Fail yalan beyanını tamamlamadan veya tamamlayıp henüz resmi belge düzenlenmeden beyanından gönüllü olarak vazgeçerse, TCK m. 36'da düzenlenen gönüllü vazgeçmeden yararlanacaktır. Ancak, Yargıtay'ın uygulaması bu yönde değildir⁵⁵.

B. İŞTİRAK

İştirake ilişkin genel kurallar uygulanır. Faili yalan beyanda bulunmaya ikna eden kişinin azmettiren olarak sorumluluğu söz konusu olacaktır.

Tezcan/Erdem/Önok'a göre, kamu görevlisinin kişinin yalan beyanda bu-

---

⁵³ ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA; s. 681.

⁵⁴ Bkz, TAŞDEMİR; s. 414; nakleden TAŞDEMİR, MALKOÇ; s. 1463.

⁵⁵ "Sanığın, kaza tespit tutanağı hazırlaması için jandarmaya trafik kazasının yerini, kazanın olmadığı farklı bir yer olarak söyle belirtmesi şeklindeki eyleminde; bildirilen olayın adli vakia olması, beyanın doğruluğunun kolluk görevlilerince araştırılmasının gerektirilmesi karşısında; resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyanda bulunmak suçunun unsurlarının oluşmadığının gözetilmemesi, Kabule göre de; sanığın beyanı üzerine görevli jandarmalar tarafından kazanın bildirilen mahalde olmadığı tespit edilerek trafik kazası tespit tutanağının düzenlenmemesi nedeniyle eylemin teşebbüs aşamasında kaldığının gözetilmemesi" (Yargıtay 11. CD., 14.2.2102, 15850/1487); Yargıtay 11. CD., 27.10.2011, 10876/21231; bkz. ARTUK/GÖKCEN/YENİDÜNYA; s. 681.

lunduğunu bilmesine rağmen resmi belgeyi düzenlemesi durumunda TCK m. 204/2'den sorumluluk doğacaktır⁵⁶.

C. İÇTİMA

1. Bileşik Suç Açısından Değerlendirilmesi

Resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçu, bir başka suçun unsurunu veya ağırlaştırıcı sebebinin oluşturuyor ise TCK m. 42 uyarınca tek bir suçtan ceza tayin edilir.

Artuk/Gökçen/Yenidünya'ya göre, bu durumda TCK m. 212⁵⁷ gereği iki ayrı suçtan ötürü ceza verilir⁵⁸. Kanaatimizce bu görüş isabetli değildir. Çünkü, TCK m. 212'nin uygulama alanı *sahte resmi veya özel belgedir*. TCK m. 212'nin uygulama alanı açısından değerlendirecek olursak; Yargıtay'a göre TCK m. 212, sadece TCK'da yer alan suçlar için geçerlidir. Ancak bizce, TCK m. 212, hem TCK hem de özel kanunlar için geçerlidir. Bizim savunduğumuz görüş ve Yargıtay⁵⁹ açısından ortak olan nokta, TCK m. 212'nin uygulama alanına TCK m. 206'nın dahil olmayıp, sadece TCK m. 204 ve TCK m. 207'nin dahil olduğudur. TCK m. 206'da, *resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyandan* bahsedilmektedir. Bundan dolayı, TCK m. 206, TCK m. 212 açısından uygulama alanına sahip değildir.

2. Zincirleme Suç Açısından Değerlendirilmesi

TCK m. 43/1 c. 3'e göre, mağduru belli bir kişi olmayan suçlarda da zincirleme suç hükümleri uygulanır. Bu suç tipinde mağdur belli bir kişi olmadığı için, aynı suç işleme kararının varlığı halinde birden fazla kez yalan beyanda bulunduğu takdirde zincirleme suç söz konusu olacaktır.

3. Fikri İçtima Açısından Değerlendirilmesi

Yalan beyanda bulunan kişinin bu beyanı başka bir suç oluşturuyorsa bu takdirde TCK m. 44 gereği fikri içtima kuralları uygulanacaktır. Yalan beyanda bulunmanın yanında suç teşkil eden başka bir fiil mevcut ise her iki suçtan ayrı ayrı cezalandırılmalıdır⁶⁰. İşlenen fiilin özel bir suç tanımına uyması halinde de,

---

⁵⁶ TEZCAN/ERDEM/ÖNOK; s. 772; Aynı yönde bkz. ARTUK/GÖKÇEN/YENİDÜNYA; s. 681; Bkz., GÖKÇEN; s. 417.

⁵⁷ TCK m. 212: "Sahte resmi veya özel belgenin bir başka suçun işlenmesi sırasında kullanılması halinde, hem sahtecilik hem de ilgili suçtan dolayı ayrı ayrı cezaya hükümlenir."

⁵⁸ ARTUK/GÖKÇEN/YENİDÜNYA; s. 681.

⁵⁹ 6. CD. 16.05.2007, 2006/20126, 2007/6317; GÖKÇEN; s. 419.

⁶⁰ BAKICI/YALVAÇ; s. 1030.

fail tek bir fiil ile birden fazla suç tipine aykırı davranmış olacağından fikri içtima gereği en ağır cezayı gerektiren suçtan cezalandırılması gerekir. Çünkü, TCK m. 5 gereği, Ceza Kanununun genel hükümleri özel ceza kanunları içinde uygulanacaktır. Örnek verecek olursak, kişinin kolluk veya savcı önünde ifadesinin alınması sırasında kimliğinin olmadığını bildirip, kendisini başka bir kişi olarak tanıtarak beyan vermesi ve bu beyana dayanarak soruşturma yürütülmesi ve kamu davası açılması halinde fail yalan beyandan değil, m. 206'ya göre özel norm niteliğinde olan ve iftira suçunu düzenleyen TCK m. 268'e göre sorumlu olacaktır. Çünkü, TCK m. 44 açısından, TCK m. 268'in cezası m. 206'ya göre daha fazla olduğu için *iftira* suçundan hüküm kurmak gerekecektir⁶¹.

Bu suç, iftira ve yalan tanıklık suçlarına göre genel norm niteliğindedir. Eğer failin eylemi bu suç tiplerinin unsurlarını oluşturuyorsa bu durumda resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan değil, iftira veya yalan tanıklık suçlarından sorumluluk söz konusu olacaktır⁶².

Fikri içtima konusuyla alakalı ele alınması gereken bir hususta şudur: Yalan beyan sahte belge ile gerçekleşirse failin sorumluluğu nasıl belirlenecektir? Fail, hem TCK m. 204 ve m. 207'de düzenlenen belgede sahtecilik suçlarından hem de TCK m. 206'da düzenlenen suçtan mı sorumlu olacaktır? Bu durumda nasıl bir yol izleneceği konusunda doktrinde sadece Özen'in görüş ileri sürdüğünü tespit ettik. Özen'e göre, *"Yalan beyanda bulunma, belgede sahtecilik suçu işlenerek gerçekleştirilmiş ise, belgenin resmi veya özel olmasına göre TCK m. 204 veya 207. maddesinde düzenlenen belgede sahtecilik suçu ve TCK m. 206'da düzenlenen yalan beyanda bulunma suçları işlenmiş olacaktır. Bu durumda, fikri içtima hükümlerine göre hareket edilmesi gerektiği düşünülebilir. Fakat, TCK m. 212 gereğince, gerçek içtima hükümleri uygulanmalıdır. Yalan beyanda bulunma, belgede sahtecilik suçu işlenmeden gerçekleştirilmiş ise, sadece TCK m. 206'da düzenlenen yalan beyanda bulunma suçundan sorumluluk yoluna gidilecektir"*⁶³.

Kamu görevlisinin, yapılan beyanın *yalan* olduğunu bilmeden resmi belgeyi düzenlemesi gerekir. Aksi halde, suçun işlenişine katılmış olup, failin yalan beyanını bildiği halde resmi belge düzenlemesi durumunda her ikisi açısından da TCK m. 204'te yer alan suç tipi gerçekleşecektir⁶⁴.

Yalan beyanda bulunmak suretiyle düzenlenen resmi belgenin, bir başka

---

⁶¹ MERAN; s. 453-454.

⁶² ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAĞIZ/TEPE; s. 783.

⁶³ ÖZEN, Mustafa; Gıda Hukuku, Ankara, 2015, s. 135.

⁶⁴ YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ; s. 6313.

resmi belgenin oluşturulmasında kullanılması halinde, TCK m. 206 değil, m. 204'ün olduğu kabul edilir⁶⁵. Burada yalan beyan üzerine düzenlenen belgenin araç olarak kullanılması söz konusudur. Yargıtay'ın uygulaması da bu yöndedir⁶⁶.

Yalan beyanın, suçluyu kayırmak, bir suçu gizlemek veya tutuklu, hükümlü veya suç delillerini bildirmemek şeklinde gerçekleşmesi halinde, fiilin niteliğine göre TCK m. 281, m. 283 ve m. 284'te düzenlenen suçlardan biri oluşacaktır⁶⁷.

Yargıtay, sahte belgeye rağmen yalan beyanda bulunulması durumunda (örneğin, sahte kimlik kartını ibraz ederek kimliği hakkında yalan beyanda bulunmak) eylemin yalnızca sahtecilik suçunu oluşturacağını kabul etmiştir⁶⁸.

Taşdemir'e göre, kişinin sahte şekilde düzenlediği nüfus cüzdanını kullanarak kamu görevlisine yalan beyanda bulunması ve bunu dayanarak kamu görevlisinin de tutanak düzenlemesi halinde resmi belgede sahtecilik suçu ile resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçu oluşmaktadır⁶⁹. Ancak bu hususta Yargıtay'ın farklı içtihatları mevcuttur⁷⁰. Yazara göre, bu durumda fikri içtima değil gerçek içtima kurallarının uygulanacaktır.

Fail kimliğine ilişkin olarak, kamu görevlisi bir belge düzenlerken yalan beyanda bulunursa, fail aynı zamanda KK m. 40'ta yer alan "*kimliği bildirmeme*" kabahatini gerçekleştirmiş olur. Ancak, KK m. 15/3'e göre, bir fiil hem kabahat hem de suç olarak tanımlanmış ise, sadece suçtan dolayı yaptırım uygulanabilir⁷¹.

Meran'a göre, kimliği hakkında yalan beyanda bulunarak tebligatı alan kişi hakkında, fikri içtima kuralları gereği, Tebligat Kanunu m. 55 değil, TCK m. 206 uygulanır. Çünkü, TCK m. 206'nın cezası daha ağırdır⁷². Buna karşılık, Erman'a

---

⁶⁵ BAKICI/YALVAÇ; s. 1029.

⁶⁶ Yargıtay 11. CD., 27.3.2013, 2010/17240 – 2013/5052.

⁶⁷ YAŞAR/GÖKCAN/ARTUÇ; s. 6313.

⁶⁸ Yargıtay 11. CD., 14.5.2008, 2528/4893; "Sahte nüfus cüzdanını gümrük kapısında görevlilere ibraz ederek kullanmaktan ibaret eylemin, 765 sayılı Kanunun 350/3, 5237 sayılı Kanunun 204/1 maddesine uyan suça oluşturduğu gözetilmeden yalan beyanda bulunma suçundan mahkumiyet kararı verilmesi yasaya aykırıdır."; Yargıtay 6. CD., 5.10.2006, 2015/9311; "Kimliğini, üst aramasında ele geçen sahte nüfus cüzdanı içeriğine uygun olarak bildirdiğinin anlaşılması karşısında, eylemin bir bütün olarak TCK 350/1-3. maddesine uyduğu gözetilmeden, ayrıca 5237 sayılı TCK m.206 ile de hükümlülüğüne karar verilmesi bozmayı gerektirir."

⁶⁹ TAŞDEMİR; s. 415.

⁷⁰ Yargıtay 11. CD., 28.9.2012, 21380/16337; Yargıtay 11. CD., 27.3.2012, 3903/4252.

⁷¹ ÖZBEK/KANBUR/DOĞAN/BACAŞIZ/TEPE; s. 783.

⁷² MERAN; s. 455.

göre, bu durum özel bir kanunda suç olarak tanımlanmış ise TCK değil, özel kanun hükmü uygulanır. Yani burada uygulanacak hüküm Tebligat Kanunu m. 55'tir⁷³. Meran'ın görüşünü isabetli bulmuyoruz. Çünkü, TCK m. 44'te yer alan "*birden fazla suçtan*" ifadesinden anlaşılması gereken TCK'da yer alan suç tipleri için geçerlidir⁷⁴. Dolayısıyla, bir fiil ile hem TCK'da yer alan bir suç tipi hem de özel kanunlarda yer alan bir suç tipi ihlal edilecek olursa uygulanacak olan özel kanundur. Açıklamalar ışığında değerlendirildiğinde, yukarıda bahsi geçen durumda uygulanacak olan Tebligat Kanunu m. 55'tir.

VII. YAPTIRIM

TCK m. 206'ya göre, bir resmi belgeyi düzenlemek yetkisine sahip olan kamu görevlisine yalan beyanda bulunan kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır.

VIII. MUHALEMESİ

Suçun soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlı değildir. Madde bakımından yetkili (görevli) mahkeme Asliye Ceza Mahkemesidir.

SONUÇ

Resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçu TCK madde 206'da düzenlemiştir. Maddeye göre; "Bir resmi belgeyi düzenlemek yetkisine sahip olan kamu görevlisine yalan beyanda bulunan kişi, üç aydan iki yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılır."

Resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçu, TCK m. 204/2'de düzenlenen kamu görevlisinin resmi belgede fikri sahteciliğine benzemektedir. Bu iki suç tipinin ortak özelliği resmi belgenin içerik olarak gerçek durumu yansıtmamasıdır. Buna karşılık, fikri sahtecilikte, söz konusu sahtecilik bizzat kamu görevlisi tarafından gerçekleştirildiği halde, 206. madde de üçüncü bir kişi tarafından icra edilmektedir.

Resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçu ile korunan hukuki değer kamu düzenidir. Çünkü, yalan beyan sonucu oluşturulan sahte resmi belge nedeniyle, resmi belgenin doğruluğuna karşı toplumda var olan güven duygusu zedelenecektir.

Suçun konusu failin yalan beyanına dayanarak kamu görevlisinin düzenle-

---

⁷³ ERMAN; s. 513.

⁷⁴ HAKERİ; Hakan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 17. Baskı, Ankara, 2014, s. 604.

diği ve beyanın doğruluğunu ispat edici bir gücü olan resmi bir belgedir.

TCK'da suçun faili olabilecek kişiler hakkında herhangi özellik aranmamıştır. Herkes bu suçun faili olabilir. Özgü suç olarak düzenlenmemiştir. Ancak, kamu görevlisi bu suçu görevinden dolayı işleyemediği, doktrinde savunulsa dahi biz bu görüşe katılmıyoruz. Mağdur bakımından ise, doktrinde farklı görüşler mevcuttur. Bir görüşe göre, mağdur toplumu oluşturan herkeştir. Diğer bir görüşe göre ise, bu suçta mağdur yoktur. Suçtan zarar gören ise toplumdur.

Resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçu, failin resmi bir belgeyi düzenlemeye yetkili olan kamu görevlisine yalan beyanda bulunması şeklinde işlenmektedir. Ayrıca, bir zararın oluşması aranmamaktadır.

Resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyan suçu kasten işlenebilen bir suçtur. Fail bilerek ve isteyerek yalan açıklamada bulunmalı, muhatabının kamu görevlisi olduğunu ve bir evrak düzenleneceğini bilmelidir. Fail sahte olduğunu bilmediği bir belgeyi kullanırsa kasten hareket etmeyeceğinden dolayı suçun manevi unsuru gerçekleşmemiş olacaktır. Bu suç taksirle işlenemez.

Beyanda bulunulmasıyla birlikte suç tamamlanmıştır. Bu beyanın kamu görevlisi tarafından belgeye aktarılmış ya da belgenin kullanılmış olmasına gerek yoktur. Bundan dolayı, kural olarak teşebbüse elverişli değildir. Bu konuyla alakalı tartışmalara ve görüşlere metin içerisinde yer verilmiştir.

İştirake ilişkin genel kurallar uygulanır. Faili yalan beyanda bulunmaya ikna eden kişinin azmettiren olarak sorumluluğu söz konusu olacaktır.

Resmi belgenin düzenlenmesinde yalan beyanda bulunma suçu, bir başka suçun unsurunu veya ağırlaştırıcı sebebini oluşturuyor ise TCK m. 42 uyarınca tek bir suçtan ceza tayin edilir.

TCK m. 43/1 c. 3'e göre, mağduru belli bir kişi olmayan suçlarda da zincirleme suç hükümleri uygulanır. Bu suç tipinde mağdur belli bir kişi olmadığı için, aynı suç işleme kararının varlığı halinde birden fazla kez yalan beyanda bulunduğu takdirde zincirleme suç söz konusu olacaktır.

Yalan beyanda bulunan kişinin bu beyanı başka bir suçu oluşturuyorsa bu takdirde TCK m. 44 gereği fikri içtima kuralları uygulanacaktır. Yalan beyanda bulunmanın yanında suç teşkil eden başka bir fiil mevcut ise her iki suçtan ayrı ayrı cezalandırılmalıdır. Bu konuyla alakalı tartışmalara ve görüşlere metin içerisinde yer verilmiştir.

KAYNAKÇA

ARTUK, Mehmet Emin/GÖKCEN, Ahmet/YENİDÜNYA, A. Caner; Ceza Hukuku Özel Hükümler, 13. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013.

BAKICI, Sedat/YALVAÇ, Gürsel; Ceza Hukuku Özel Hükümleri, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2008.

DONAY, Süheyl; Türk Ceza Kanunu Şerhi, Beta Yayınları, 2013.

ERMAN, Sahir; Ceza Hukuku Özel Bölüm, İstanbul, 1992.

ERMAN, Sahir; Sahtekârlık Cürümleri, 3. Baskı, Sulhi Garan Matbassı, İstanbul Üniversitesi Yayınları No: 1550, Hukuk Fakültesi Yayınları No: 336, İstanbul, 1970.

ESEN, Sinan; Malvarlığına Karşı Suçlar Belgelerde Sahtecilik ve Bilişim Alanında Suçlar, Adalet Yayınları, Eylül, 2007.

GÖKCEN, Ahmet; Belgede Sahtecilik Suçları, 3. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2013.

HAKERİ, Hakan; Ceza Hukuku Genel Hükümler, 17. Baskı, Adalet Yayınları, Ankara, 2014.

İTİŞGEN, Rezzan; *“Resmi Belgede Sahtecilik Suçu”*, Terazi Aylık Hukuk Dergisi, C. 8, S. 84, Ağustos, 2013.

MALKOÇ, İsmail; Sahtecilik Suçları ve Mala Karşı Suçlar, Seçkin Yayınevi, Ankara, 1990.

NECATİ, Meran; Sahtecilik – Malvarlığı – Bilişim Suçları İle Ekonomi ve Ticaret Alanında Suçlar, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2008.

ÖZBEK, V. Özer/KANBUR, M. Nihat/DOĞAN, Koray/BACAKSIZ, Pınar/TEPE, İlker; Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 5.baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2013.

ÖZEN, Mustafa; Gıda Hukuku, Adalet Yayınevi, Ankara, 2015.

ÖZGENÇ, İzzet; Türk Ceza Kanunu Şerhi, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2005.

POLAT, Halil; Uygulamada En Çok Karşılaşılan Suçlar, Adalet Yayınevi, Ankara.

SOYASLAN, Doğan; Ceza Hukuku Özel Hükümler, 10. Baskı, Yetkin Yayıncılık, Ankara, 2014.

TAŞDEMİR, Kubilay; Belgelerde Sahtecilik Suçları, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2013.

TEZCAN, Durmuş/ERDEM, M. Ruhan/ÖNOK Murat; Ceza Özel Hukuku, 11. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2014.

TOROSLU, Nevzat; Ceza Hukuku Özel Kısım, Savaş Yayınevi, Ankara, 2013.

YAŞAR, Osman/GÖKCAN, H. Tahsin/ARTUÇ, Mustafa; Türk Ceza Kanunu, Cilt 5, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2014.

YURTCAN, Erdener; Yargıtay Kararları Işığında Sahtecilik Suçları, İstanbul Barosu Yayınları, İstanbul, 2009.